

פרוטוקול מס' 124

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' ח' באדר תשל"ה - 19 בפברואר 1975, בשעה 8:30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל - אלמוזלינו - יו"ר
א. אבטבי
י. ז. אמיר
פ. גרופר
מ. ווטמן
ה. זידל
מ. כהן
ד. לוי
א. ליך
א. מויאל

ח. לנדאו

מוזמנים:

ד. אלפנדיץ - משרד השיכון
א. נטף - משרד השיכון
מר איש-שלום - משרד השיכון
מ. בוטון - המוסד לביטוח לאומי
י. ערד - המוסד לביטוח לאומי
גב' פ. גפני - המוסד לביטוח לאומי

מ"מ מזכיר הוועדה: מ. גולן

מ. הלנברג רשמה:

סדר-היום: 1. שביחת העובדים הסוציאליים.

2. מצוקת הדיור בארץ ואלפי דירות ריקות - הצעות לסדר-היום של חברי הכנסת חיים לנדאו וחיים קורפו.

3. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 - תקנות בדבר ביטוח נכות.

4. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 - תקנות בדבר החלת החוק לגבי נכים קודמים.

5. תקנות לעקרת-בית.

- 1215 -

(נתקבל ביום 10.3.75)

שביתת העובדים הסוציאליים

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

ה. זיידל: לפני שאנחנו עוברים לסדר-היום שנקבע לישיבה זו רצוני לשאול אם יש מקום שוועדת העבודה והיושבת-ראש שלה יפנו אל העובדים הסוציאליים בבקשה שלא ישבתו מחר. מהות השביתה שהוכרזה למחר, אני סבור שהיא צודקת, אבל יחד עם זאת אני חושב שבגלל רגישות המקצוע יש מקום שיושבת-ראש הוועדה תבקש מהם לא לשבות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: על מה הם מבקשים לשבות?

ה. זיידל: בגלל ההתפרעות במשרדים. זה לא ענין של שכר.

כאמור, אני סבור שבענין זה חשוב שהיושבת-ראש תפנה אל ועד העובדים הסוציאליים לבטל את השביתה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מציעה שנתייחס לענין זה במהלך הישיבה, כשיהיו נוכחים יותר חברי כנסת. אני מחייבת שתהיה פנייה מצדנו כמוצע על-ידי חבר-הכנסת זיידל.

מצוקת הדיור בארץ ואלפי דירות ריקות - הצעות לסדר-היום של חברי הכנסת חיים לנדאו וחיים קורפו

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני חושבת שמיצינו את הדיור בהצעות לסדר-היום בדבר מצוקת הדיור בארץ ואני מקווה שהיום נוכל לסיימו. אני מצטערת שחבר-הכנסת לנדאו לא ליווה אותנו בכל הדיונים.

חבר-הכנסת לנדאו טרח והגיש לנו הצעה שלו בענין דירות להשכרה לזוגות צעירים ולעולים חדשים. המצאנו למשרד השיכון את החומר של הכנסת לנדאו, שהוא מענין למדי. אני מבקשת שאנשי משרד השיכון יביעו את עמדת משרד השיכון להצעה זו. צאת הישיבות הקודמות שמענו את מר אורון, מנהל החברה להשכרה, ואת מר מור, מחברת "רסקו" בנושא של דירות להשכרה.

ד. אלפנדר: נמצא אתנו מר נטף, האחראי על היחידה העוסקת בנושא של דירות לשכירות והוא יתייחס לדברים.

א. נטף: ברשותכם, כמה הערות לפני שאעמוד על המשמעות הכספית שיש להצעתו של חבר-הכנסת חיים לנדאו.

כל סיוע הניתן על-ידי הממשלה חייב להיות גלוי. אנחנו לא נוטים לקבל הצעה להעניק למשקיעים סיוע סמוי. לקבלת הצעתו של חבר-הכנסת לנדאו עלולה להיות השלכה לעתיד, שיש בה כדי ליצור תקדימים גם בתחומים אחרים.

אנחנו סבורים שיש לראות במניעת הכנסה לממשלה או ויתור עליה - הוצאה לכל דבר. כאשר הממשלה מוותרת על הכנסה - יש לזה ערך כספי.

אשר ליעילות וקיצור תקופת הבנייה: המגמה צריכה להיות שהממשלה תצמצם את העלות ששווה לה פתרון דיור ואת דסכום הזה להעניק למשקיע, שהוא ינצל אותו בצורה יעילה, אם על-ידי קיצור תקופת הבנייה או באמצעים אחרים.

באופן כללי, הסיוע של משרד השיכון לזוגות צעירים מורכב מסוגי פתרונות שונים, הנקבעים בהתאם לקריטריונים סוציאליים וחם: (1) דירה בשכירות בתנאי חברת עמידד וחברת עמיגור. כיום יש מלאי של 150 אלף יחידות דיור. (2) הלוואה במשכנתה לרכישת דירה; (3) שכירות כלכלית. נושא זה נמצא מהליכי דיון וגיבוש סופיים במשרד השיכון והוחל כבר בשני נסיונות.

משנת 1969 יש שכירות כלכלית לעולים, השכרה ל-12 שנים. העולים מקבלים סובסידיה על

א. נטף:

שכר הדירה.

מי בונה את הדירות?

ח. לנדאו:

א. נטף:

משקיעים פרטיים. מדובר בסובסידיה שאנחנו מעריכים אותה ב-10% - 15% מערך הבנייה. יש 1000 דירות. ההקצבה היתה 200 יחידות לשנה מפני שמשרד הקליטה לא היה מעוניין יותר בדירות. דירות אלה בסטנדרד גבוה ובמרכזי ערים. אנחנו סבורים כי הצעתו של חבר-הכנסת לנדאו לקבוע את גובה שכר הדירה בהתאם להכנסה נטו של הדייר עלולה להשפיע על רצונו של הדייר לעבוד. מכל מקום, גם נושא זה נמצא בבדיקה יסודית במשרד השיכון והוקמה לשם כך ועדה משנה לשכר דירה - כל/45. ועדה זו בודקת את האפשרות לבנות את שכר הדירה בחברה עמידר על-פי סולם ההכנסה. נלקחת בחשבון ההכנסה השולית ומה התוספת הנגרמת להכנסה שולית. מבלי לקבוע כללים אשר יבטיחו שהדבר לא יפגע ברצונם של אנשים לעבוד אין אפשרות בשלב זה להתייחס לשאלה אם לקבל את גישתו של חבר-הכנסת לנדאו או לא.

אשר לתחשיב הכספי של הצעתו של חבר-הכנסת

לנדאו. הערכנו את מרכיבי הסיוע, לפי הצעה זו, על-פי הערכים הכספיים הריאליים. לקחנו לדוגמה דירה בגודל של 65 מ"ר בירושלים ובשפלה. עלי להדגיש שלא התייחסנו לדירה בגודל של 50 מ"ר, כי אין בכך כדי לשנות את התחשיב היחסי, מה גם שדירה של 65 מ"ר רלוונטית יותר לזוגות צעירים המבקשים להגדיל את המשפחה.

לגבי איזורי פיתוח היו שרצו לדבר על דירה בגודל של 75 מ"ר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

א. נטף:

לצורך הדיון אנחנו מדברים על דירות בגודל של 65 מ"ר ו-55 מ"ר. בדברי אתיחס לדירה של 65 מ"ר כאשר העלות למטר בנייה בירושלים הוא 1,350 ל"י, עלות בנייה של הדירה - 87,750, מימון עצמי של המשקיע לבנייה בלבד - 43,875 והלוואה הממשלה גם היא 43,875 ל"י, מרכיב הסובסידיה הוא 18% דהיינו 17,199 ל"י.

האם הבאתם בחשבון את מרכיב ההצמדה שבהצעתך?

ח. לנדאו:

על הריבית בלבד.

א. נטף:

המענק על הלוואה של 43 אלף ל"י הוא 17,200 ל"י, לפי מחירו של 18%, שהוא קצת

מתחת לריאלי.

מחיר הקרקע בירושלים הוא 20 אלף ל"י ליחידת

דיוור, 35 אלף ל"י לפיחוח, 2,000 ל"י - תכנון ופיקוח, פטור ממס רכוש ל-15 שנים - אנחנו לוקחים בחשבון פטור של 80% - 3,000 ל"י. נמצא כי עלות הדירה ללא מס רכוש - 144,760 ל"י כאשר סך-כל מרכיב הסובסידיה, דהיינו המענק שאנחנו נותנים הוא 77,199 ל"י. שיעור ההשתתפות של הממשלה בדירה מגיע ל-71.75% ומרכיב הסובסידיה הוא 53.3%.

אותו חישוב עשינו לגבי השפלה, אלא ששם

משתנים המרכיבים בגלל עלות בנייה נמוך יותר - 1,100 ל"י עלות בנייה למ"ר ולפיכך גם ההלוואה נמוכה יותר. גם הפיתוח זול יותר.

הסכום של 20 אלף ל"י פיתוח כגון: כביש, חשמל, מים, ביוב וכו' איננו מתקבל על

ח. לנדאו:

הדעת.

אם משרד השיכון צריך לבצע פעולות אלה בערכים של היום, זו ההוצאה שצריכה להיות

א. נטף:

לממשלה ולמשרד השיכון.

א. נטף:
מתוך הטבלה שלפניכם נמצא כי בירושלים,
לדירה שמחירה 144 760 ל"י, המענק הוא
77,199 ל"י, ובשפלה - לדירה שמחירה 109,485 ל"י המענק הוא 54,314 ל"י.

יש להדגיש שגם בכך עדיין לא נתנו פתרון
דיור קבוע לזוג הצעיר, כי נשאלת השאלה מה יהיה כעבור 15 שנים. יש להניח
כי בטווח הקצר ביותר הזוג הצעיר ינסה לנצל את ההלוואה כדי לרכוש דירה,
כי תקופת השכירות מוגבלת ל-15 שנה. יכול להיות שההתייחסות להצעתו של
חבר-הכנסת לנדאו היתה אחרת אילו היה מדובר על תקופת שכירות ל-35 שנים.

מה מצבו של זוג צעיר המקבל משכנתה לרכישת
דירה באיזור פיתוח? לקחנו לדוגמה את נצרת עלית או מגדל העמק, שם מחירה
של דירה בגודל 70 מ"ר הוא 115 אלף ל"י. הזוג הצעיר מקבל הלוואה בסכום
של 95 אלף ל"י.

ח. לנדאו:
מהי הסובסידיה לשנה ב-11%, ללא הצמדה?

א. נטף:
כל הסובסידיה מיועדת לדייר בשעה שאם מדובר
על שכירות כלכלית - הסובסידיה איננה לדייר.

הלוואה זו של 95 אלף ל"י מוחזרת בסכומים
חודשיים בשיעור של 400 ל"י לשכבות החלשות והשכבות המבוססות יותר מחזירות
אותה בתשלומים חודשיים של 690 ל"י. אם נוסף לסכום ההלוואה של 95 אלף
ל"י את ההלוואה העומדת בשיעור של 15 אלף ל"י נמצא שבהבדל של 90 ל"י
לחודש לשכר דירה באיזורי פיתוח, לפי הצעתו של חבר-הכנסת לנדאו, יכול
הזוג הצעיר לקבל פתרון דיור קבוע בדירה שהיא בבעלותו והוא יכול להשתמש
בה בכוא היום לשם החלפתה לצרכי שיפור הדיור.

ד. אלפנדר:
נקודת המוצא שלנו לגבי התכנית היא, שאין
כאן נסיון לחפש דרך לעניין פעילות או
יזומה של משקיעים. השאלה היא אם ההוצאה הכוללת, מבחינת הממשלה,
בפרויקטים מסוג זה, אמנם משיגה את המטרה גם מבחינת הממשלה וגם מבחינת
הזוג.

ההערכה היא שהצעתו של חבר-הכנסת לנדאו
דומה לסוג ההצעות שאנחנו עוסקים ומטפלים בהן, ושגם לגביהן אמרנו מה
הן המגבלות לדעתנו, באותם פרויקטים נסיוניים, אלה הקיימים ואלה שמבקשים
לנסותם - שהפתרון הוא לזמן קצר בלבד.

ההצעה של מר אורון איננה מתממשת בגלל
מחסור בהון חיוני. הסכמנו לבדוק את ההצעה של חברת רסקו ולנסותה על כמות
נסיונית כדי שנוכל לבחון אותה. בתכנית של חברת רסקו יש נסיון לשלב שני
אלמנטים: חסכון של מי שמשקיע סכום של 40 - 50 אלף ל"י ועל-ידי-כך פתרון
דיור למישהו, בדרך-כלל לזוג צעיר, בהשתתפות של המדינה. תכניות הסיוע
של משרד השיכון מתחרות בתכניות חצי-כלכליות כאלה, כי הלוואה בסכום של
95 אלף ל"י לזוג צעיר עומדת בתחרות כאשר מדובר על חשלוס חודשי של 450
או 600 ל"י לחודש. יתר על כן, הביקוש באיזורי פיתוח חייב אותנו להוריד
את הניקוד באיזורים אלה, ובמקום 1400 נקודות המזכות לדיור בשכירות
העמדנו את המספר ל-1000 ו-800, בהתאם למלאי הדירות. אנתנו נותנים גם
דירות בשכירות לתקופת נסיון. לפיכך, כל מי שבא ליזום צריך לדעת שיש
לו מתחרים.

י. ז' . אמיר:
על איזה ערי פיתוח או איזורי פיתוח אתה
מדבר?

ד. אלפנדר:
כרמיאל, מצפה רמון.

י. ז' . אמיר:
אני יודע שהמציאות בשטח היא שונה.

ח. לנדאו:

לגבי עומדת שאלה יסודית ואינני מקבל את החשבונות של משרד השיכון. כיום אין למשרד השיכון פתרון דיור ל-15 אלף זוגות צעירים. יש היצע של דירות - וקונים אין, וזה אף על פי שניתנות הקלות, הנחות, סיבסוד, משכנתה וניקוד. ל-15 אלף זוגות צעירים אין פתרון, ולדעתי זו טרגדיה חברתית ובסופו של דבר גם בטחונות. זו פנטזיה לבוא ולהציע לזוג צעיר דירה במחיר של 140 אלף ל"י במשכנתה של 80 אלף ל"י, כי פירוש הדבר צורך בסכום מוזמן בשיעור של 60 אלף ל"י ואחר-כך חשלום משכנתה בשיעור חודשי של 800 ל"י. זה לא מתקבל על הדעת.

לדעתי, במרכזים בארץ, במקום שאין מלאי של קרקע, המחיר של 20 אלף ל"י הוא פיקציה. צריך לפתח איזורי מגורים גדולים במקומות בהם הקרקע היא חקלאית, אבל איננה משמשת לצדכים חקלאיים זה האינסנטיב המפתה שבהצעה. אינני רוצה לבדוק מה יהיה בשנה ה-16. מספיק לי אם יהיה פתרון ל-15 שנים.

אם התכנון הוא שבונים במקום אחד 40 יחידות דיור ובמקום אחר - 30 יחידות, ברור שהתשתית היא גבוהה. באתרים של 500 יחידות דיור המחיר יהיה הרבה יותר נמוך. באתר גדול החישוב הוא שונה. הכביש משרת יותר יחידות דיור והוא הדין מים, ביוב וכו'. המימד הוא אחר. אתם צמודים כיום לתכנית עבודה שאיננה יכולה להיות קנה מידה לשום דבר, זהראיה - היא לא פתרה ואם היא פתרה משהו - היא גרמה להרס חברתי של העניין של זוגות צעירים.

לדעתי, צריך לפתח ערים חדשות וישובים חדשים ואז הקרקע לא תהווה כמעט אלמנט - הכביש הוא עניין למשרד התחבורה, כי הארץ מתפתחת. אין להעמיס הוצאות של כביש כזה על שיכון - ואז המספרים שונים לחלוטין.

אתם שוללים את הצעה, אבל מה הדרך שאתם מציעים? אין לכם פתרון. אתם מציעים נקודות - על-ידי נקודות לא רוכשים דירה. אני מציע לכם להביא את התכנית שלי לפני גורמים כלכליים, כי היא היחידה שיש בה כדי להגיע לפתרון.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: גם אתה מדבר על שכר-דירה של 400 ל"י לחודש.

ח. לנדאו: באיזורי הפיתוח שכר הדירה יהיה רק 310 ל"י, לפי הצעה, ואני מדבר גם על גובה ההכנסה. אינני מציע שהדירות האלה תיבנה בתל-אביב ובחולון, אלא אני מציע שתהיה התפרשות על-פני שטחים חדשים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

כאשר שר השיכון הביא את תוכנית החומש שלו היתה תביעה שמחירי הדירות באיזורי הפיתוח יהיו נמוכים יותר ממחירי הדירות במרכז וברצועת החוף. היה מי שדיבר על 50% ממחיר הדירה והיו כאלה שהיו מוכנים להתפשר על יותר. אם משרד השיכון מוזיל מחירי דירות במקומות מסויימים וכתוצאה מכך התנאים הכספיים נוחים יותר - לדעתי, זה עדיף על דירה בשכירות אפילו כאשר מדובר על דמי שכירות בשיעור של 350 - 400 ל"י לחודש.

י. ז. אמיר:

הממשלה יכולה לקבוע מדיניות יפה וליברלית אבל כאשר הדברים מגיעים לשטח מתחילים הקשיים. אחד הדברים שאנחנו חייבים לקבוע כיום, לדעתי, לא לתת לאזרחי ישראל להשתעבד לדירה. אינני מבין מדוע 80% מאזרחי ישראל צריכים להיות בעלי בתים. זו מנטליות שאנחנו החדרנו אותה. אני לא הגעתי לכאן עם מנטליות של בעל-בית אבל כאן חונכתי להיות בעל-בית, ולדעתי אין לכך שום הצדקה. העובדה שאזרחי ישראל הם בעלי בתים מפריעה לניידות עובדים המצופה והמיוחלת. אם מבקשים לשנות את המציאות הקיימת - התנאי למתן דירות בשכירות הוא שכר-דירה מסובסד. כיום גם הלוואות הממשלה הן מסובסדות ואינני רואה מדוע שכר-הדירה איננו יכול להיות מסובסד.

אביא כאן לדוגמה זוג צעיר באילת המקבל משכנתה של 95 אלף ל"י והלוואה עומדת של 30 אלף ל"י. כדי לרכוש דירה של 75 מ"ר עליו לשלם מחיר של 174 אלף ל"י, ומדובר על אילת, פירוש הדבר שכדי להכנס לדירה עליו לשלם 50 אלף ל"י.

י. ז. אמיר:

אומרים לזוג הצעיר כי המשכנתה בסכום של 95 אלף ל"י היא ל-20 שנים. יפה, אבל מה מתברר? - שעליו לשלם סכום חודשי של 680 ל"י במשך שלוש שנים ואחרי שלוש שנים הסכום מגיע למעל 800 ל"י ואחרי חמש שנים ל-1000 ל"י ואחרי עשר שנים ל-1600 ל"י. אין כאן סכומים סטאביליים, אלא הם משתנים. נכון, סכום של 30 אלף ל"י הוא מענק אבל בכל-זאת בחור צעיר בגיל 24 שנים צריך לשלם מיד 50 אלף ל"י, וזה לא כסף שמוצאים אותו ברחוב. אם מדובר על ריבית של 18% נמצא שעבור ריבית בלבד עליו לשלם 600 ל"י לחודש, בלי קרן, נוסף סכום זה לסכום שהזכרתי קודם בשיעור של 680 ל"י והגענו לסכום של 1280 ל"י. ואסור לשלוח את הסכומים למסי עיריה, מים, חשמל - עוד כ-200 ל"י. נשאלה השאלה: כיצד אפשר לעמוד בתשלומים כאלה? אני מעדיף שאנשים ישלמו 400 ל"י להודש כשכר דירה.

באיזורי פיתוח ובנגב יש שטחים נרחבים שעליהם אפשר לבנות, ובערים הקיימות יש תשתית. לכן אני חושב שצריך לבדוק אם ניתן לעודד את הנושא של דירות בשכירות, לבנות לשם כך רק בגליל ובנגב ולהקפיד את הבנייה במרכז הארץ.

מ. כהן:

אם מדובר על הנחות באיזורי פיתוח, סכום של 10,000 ל"י איננו מהווה פיתוח, כי העלייה בערכה של דירה במרכז הארץ גדול יותר מזה של דירה באיזור פיתוח. אם מדברים על פיתוח, הוא צריך להיות, לדעתי, בשעור של 50 - 60 אלף ל"י הלוואה עומדת לעשר שנים. אני סבור כי תקופה של שלוש שנים היא קצרה, אבל אם מדברים על עשר שנים - יש סיכויים שמשפחת הזוג הצעיר תגדל, המשפחה תכה שורשים במקום ויש להניח שהיא תישאר במקום.

ד. אלפנדרי:

עלי לציין כעובדה כי בירושלים יש התקשרויות של זוגות צעירים בקצב גבוה יחסית למלאי הדירות שהוצע - 331 זוגות צעירים התקשרו לרכישת דירות. מספר זה מהווה כמחצית מהיצע הדירות שהצענו לשנה. לעומת זה, במסגרת הדירות להשכרה של תכנית ארון בירושלים - 32 דירות - לא עברנו את המספר של 16 מבקשים. כיום יש 1700 התקשרויות במרכז הארץ על מספר של 6000 זכאים! אם זוג צעיר צריך לשלם דמי שכירות של 450 ל"י לעומת מאמץ לשלום משכנתה בסכום של 600 ל"י לחודש - כנראה שההצעה לדמי שכירות איננה אטרקטיבית והזוג יודע מה שהוא עושה.

ד. לוי:

שכר דירה המבוסס על 20% מהמשכורת הוא סביר.

ד. אלפנדרי:

זו מערכת אחרת, לא זו שהוצעה.

הוצאות הייצור באילת הן גבוהות יותר מאשר במרכז הארץ, ואנחנו סופגים אותן. הסיוע בהלוואה עומדת על-פי הבדיקות שלנו, ההפרש של הוצאות הייצור באילת הוא 30 אלף ל"י. אם יתברר כי ההפרש הוא 37 אלף ל"י - ניתן הלוואה עומדת בסכום זה. המטרה הראשונית היא להגיע לכך שמחיר דירה בתל-אביב ובאילת יהיה אותו מחיר. ועוד: זוג צעיר המבקש לרכוש דירה בתל-אביב, שמחירה 144 אלף ל"י, מקבל הלוואה בסכום של 40 - 60 אלף ל"י, לפי מצבו הסוציאלי, וגם ההחזר החודשי נע לפי מצבו הסוציאלי בין 280 ל-700 ל"י לחודש. בעוד שאותו זוג המבקש לרכוש דירה באילת מקבל משכנתה בגובה של 95 אלף ל"י והלוואה עומדת של 30 אלף ל"י. כמובן, יכול מישהו לטעון שאנחנו יכולים לסייע בשיעורים גדולים יותר, אלא שאז אנחנו מתחילים להתקרב לטשטוש ההבדל בין סיוע במכירה לבין מתן דירה בשכר דירה לכל החיים. הזוג הצעיר יודע שאם הוא יורד לאילת הוא צריך מזומן של 40 אלף ל"י בעוד שבתל-אביב עליו לגייס סכום מזומן של 110 אלף ל"י. בתל-אביב אנשים קונים דירות.

בכרמיאל הצענו 60 דירות לזוגות צעירים, אלא שתושבי כרמיאל מעדיפים לרכוש דירות בסכום של 120 אלף ל"י ואינם רוצים להכנס לדירות מתפנות של עמיגור.

ד. אלפנדרי:

בקריית-שמונה זוג צעיר יכול לקבל דירה בלי ניקוד, אם אין לו דירה.

מ. כהן:

אבל אם ירצה לעזוב את המקום לא יוכל.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם כן, אין עובד 500 משפחות את קריית-שמונה?

ד. אלפנדרי:

זוג צעיר שיבוא לקריית שמונה יכול לקבל דירה בשכר חודשי של עמידר בשיעור של 150 ל"י.

לכל החיים.

ד. לוי:

אתה מכיר את הדירות האלה.

ד. אלפנדרי:

אלה דירות בגודל של 65 - 68 מ"ר. דירה כזו בתל-אביב אי-אפשר לקבל בלי 130 אלף ל"י.

ד. לוי:

דירה כזו לא תמשוך זוג צעיר ממרכז הארץ.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

האם אתה סבור שצריך לתת לו דירה בגודל של 100 מ"ר?

ד. אלפנדרי:

צריך לזכור שהסיוע למי שעובר לאילת הוא משמעותי מאד. אנחנו נותנים פחות סיוע במרכז והרבה יותר מחוץ לתל-אביב.

כאשר מדובר על דירות להשכרה צריך לזכור שהדירות אינן עולות פחות מפני שבונים אותן להשכרה. אם אנחנו לא יעילים בייצור פיתוח ומדברים על סכום של 20 אלף ל"י, זה נכון בכל מקרה, גם כאשר מדובר על בניית דירות לרכישה וגם כאשר מדובר על בניית דירות להשכרה. צריך להחליט אם כל ההוצאת צריכה להינתן ממשלת על הזוג הצעיר או שנותנים לו סיוע. אנחנו נותנים סיוע הן לדירה בהשכרה והן לדירה ברכישה. אם יש מי שאומר: תן את הדירות בלי מחיר הקרקע ובל"י מסים - אפשר לתת אותן לזוג צעיר במחיר של 30 אלף ל"י במקום 150 אלף ל"י.

הלוואה עומדת - ככל שחהפך להיות גורם, היא מהווה פיתוי לנסות להשתמש בה למטרה אחרת. לכל סיוע מהסוג הזה יש השלכות עקיפות שאינן רצויות והן יוצרות מנגנון פיקוח מיותר, כגון: אדם עלול לטעון שהוא גר באילת בשעה שאין זו האמת.

כשנשמעות דעות על הקפאת הבנייה בתל-אביב, ברור שאין אנחנו יכולים להתייחס לעמדה אחת בלבד. אנחנו עומדים מול כל העמדות גם מול העמדה של ראש עיריית תל-אביב הטוען שאין רצונו להיות ראש עירייה של מושב זקנים. אנחנו צריכים לכוון את הדברים בלי שינויים דראסטיים, שיש להם לפעמים השלכות מזיקות. אנחנו לא רואים את עצמנו משוחררים ממתן סיוע גם למרכז הארץ, עם מתן עדיפות רבה יותר בפריפריה של האיזורים המרכזיים ועדיפות עוד יותר גדולה בפריפריה היותר מרוחקת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני חושבת שבנקודה זו אין פתרון אחיד וצריך לנסות פתרונות שונים הן לגבי מרכז הארץ והן לגבי האיזורים היותר מרוחקים.

אני סבורה שבהצעה של הברת רסקו - אני שמחה שהחלטתם לבדוק אותה - יש שני אלמנטים טובים - חסכון ופתרון דיור לזוג צעיר. לדעתי, יש מקום לבדוק באופן חיובי את ההצעות השונות לבניית דירות להשכרה. השאלה היא מה יהיה גובה שכר הדירה, האם הוא צריך להיות כלכלי? - לדעתי לא, מפני ששכר דירה כלכלי לא יוכל להיות פתרון להמוני הזוגות הצעירים המחפשים פתרון דיור. לעומת זאת, שכר דירה סוציאלי קיים במסגרת חברת עמידר. לכן מדובר בעיקר על שכר דירה חצי כלכלי, בשיעור של 350 - 500 ל"י לחודש, שזוג צעיר יוכל לעמוד בו. דבר זה חשוב הן לניידות האוכלוסיה, פיזור האוכלוסיה ומשיכת כוחות צעירים ממרכז הארץ לאיזורים אחרים, שנצמד ראשון אין נטייה לרכוש בהם דירות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 העובדה שמחירי הדירות באיזורי הפיתוח הוא כמחירן באיזור המרכז אין בה כדי לשמש כוח משיכה לאיזורי הפיתוח, כי אם מדובר על מחיר שווה בתל-אביב ובקריית-שמונה, מדוע יבואו לקרית שמונה וירכשו בה דירה שכעבור זמן קשה יהיה לממשה? לעומת זאת, אם תהיה הוזלה של מחירי הדירות באיזורי הפיתוח, על-ידי הלוואה עומדת או בצורה אחרת, אולי יהיה בכך כדי למשוך אוכלוסיה לאיזורים שאנחנו מעוניינים באכלוסם.

מ. כהן:
 לדעתי, רק על-ידי הלוואה עומדת אפשר לקשור למקום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אני מבינה שמר אלפנדרי חושש מהטעיות במקרה של הלוואה עומדת.

אני מדברת על מציאת הדרך הטובה ביותר. התנאים צריכים להיות נוחים כדי שיהיו כח אטרקטיבי ומשיכה לאיזורי פיתוח. אולי אפשר למצוא דרך משולבת של האמצעים השונים הנהוגים כיום.

ח. לנדאו:
 אני הצעתי שכר-דירה על בסיס של סובסידיה בהתאם לרמת ההכנסה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אתה מציע ויתורים שונים והכל זה כסף שצריך לקחת אותו בחשבון.

ח. לנדאו:
 אני נותן את זה לזוג הצעיר, אני נותן לו דירה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אתה נותן לו דירה אבל יש טובות הנאה בצדה.

ח. לנדאו:
 אחרי 15 שנה.

ד. אלפנדרי:
 אני הייתי זוג צעיר לפני 15 שנה, קניתי דירה בקריית-יובל במחיר של 8000 ל"י. היום מחירה של דירה כזו הוא 130 אלף ל"י.

ח. לנדאו:
 הפתרונות המוצעים על-ידי משרד השיכון אינם מהווים פתרון לגבי 15 אלף זוגות צעירים מפני שאין להם הסכום של 60 אלף ל"י.

ד. אלפנדרי:
 במשך שלושה חודשי הרשמה המספר מתקרב ל-2000 מתוך 6000, ואנחנו רק בראשית המבצע.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 כמה דירות בשכירות יש לכם? כמה נרשמו לדירות בשכירות סוציאלית וכמה נרשמו לדירות בשכירות לא-סוציאלית.

ד. אלפנדרי:
 במסגרת תכנית אורון מדובר על 536 דירות, כולל ירושלים. אני מקווה שבשבועיים הקרובים יינתן פרסום בענין זה.

א. נטף:
 מדובר על 200 דירות בתל-אביב ו-64 דירות בפתח-תקוה. בחיפה התחילו בטיפול אבל חדלו מהתכנית כי אינם עומדים בתנאי המימון המסובסדים והם צריכים הרבה יותר. לפי החישוב, אם נותנים 77 אלף ל"י ל-15 שנים, מוטב לתת לזוג 150 אלף ל"י. מחירי הקרקע בירושלים מגיעים ל-20 אלף ל"י לדונם בגילה ו-24 אלף ל"י בארמון הנציב.

א. כהן:
 שילמתם 10,000 ל"י בהפקעה.

אני מדבר על מחיר המינהל, אשר נע בין 14 ל-18 אלף ל"י.

א. נסף:

בדרך-כלל אתם מפקיעים את הקרקעות במחיר הנמוך ביותר.

מ. כהן:

ברמת-הדר יש תכנית לשיכון זוגות צעירים,

אלא שהוא נמסר, באמצעות חברת היימנותה, לא לזוגות צעירים. הפקעתם קרקעות לזוגות צעירים במחיר של 4,000 ל"י לדונם. מטרתם אותן לחברת היימנותה אשר מוכרת את הדירות ב-300 אלף ל"י והזוגות הצעירים אינם מגיעים לדירה.

קרקע בלתי מוכשרת ובלתי מפותחת שוויה בין 1,000 ל-10,000 ל"י.

ד. אלפנדרוי:

שטח של דונם ברחוב ליאון בלום עלה 10,000 ל"י, ושם נמכרו דירות במחיר של חצי מיליון ל"י. הזוג הצעיר לא נהנה מזה.

מ. כהן:

הזוג הצעיר איננו צריך להנות מהסובסידיה לקרקע אלא מהסובסידיה לדירה.

ד. אלפנדרוי:

גם באחוזת קרה מקרה כזה. שום משפחה מפונה לא תעבור לא לאחוזת ולא לרמת-הדר. יש

מ. כהן:

כאן הטעיה של הציבור - מפקיעים קרקע בשביל מפתחים אבל נוהגים את הדירות לאחרים.

ברמת הדר יש דירות לזוגות צעירים.

ד. אלפנדרוי:

את המרתף נתתם לזוג הצעיר ואת המקומות הטובים - לאחרים, במחיר של 300 אלף ל"י.

מ. כהן:

במקום 2000 דירות סיפקתם לנצרכים רק 60 דירות ואין שם שום משפחה של מפונים, הם צריכים להשאר ברחוב השומר. מן הדין היה שתתנו דירות לפחות לעשר משפחות מפונות, ולו לשם הקישוט בלבד.

מדוע חברת שקמונה איננה מטפלת בזה?

ה"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

הם אינם מקבלים את ההקצבה ממשרד השיכון.

מ. כהן:

הבעיה של חברת שקמונה היא מה שהעיריה צריכה להעביר ואיננה מעבירה ולא מה שמשרד

ד. אלפנדרוי:

השיכון מעביר או לא מעביר.

אבל מי שסובל הוא האיש הקטן. הפעילות של חברת שקמונה איננה מותנית

מ. כהן:

של חברת שקמונה וחובל לראות מה הבעיה.

אני מבקש להציע הצעת סיכום: לאור יוקר הדירות אין הדיור ברמישה מהווה דרך

ה. לנדאו:

לפתרון בעיית הדיור של הרוב המכריע של הזוגות הצעירים. הפתרון הוא על-ידי דיור להשכרה. לביצוע דרך זו הוועדה מציעה לבדוק את ההצעות שהועלו על-ידי והצעות אחרות.

כאמור, אני מדבר על רוב הזוגות הצעירים ולא

על כל הזוגות הצעירים. בתכנית שלי מדובר על הסכון לדיור לרכישה ועל התנאים. בתכנית שלי יש הצעה לפתרון. אני סבור שמי שאיננו יכול לרכוש דירה צריך לעזור לו למצוא פתרון ביניים ולכן אני מדבר על 15 שנים. אחרי תקופה זו הוא יעבור מדיור בשכירות לדיור ברכישה. קודם-כל יכנס לדיור בשכירות, יחסוך וכעבור 15 שנה יעבור לדירה ברכישה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: באיזה מחיר הוא יקבל את הדירה כעבור 15 שנים?

ה. לנדאו: הוא ישלם את המחיר המסובסד של הקרקע ויקבל משכנתה מסובסדת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אתה מביא אותו להתחיל הכל מהתחלה.

ה. לנדאו: בינתיים הוא גר בדירה וחסך את הכסף שאין לו היום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כמה הוא יכול לחסוך?

ה. לנדאו: 40 - 50 אלף ל"י שאיך לו היום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: סכום זה לא יהיה שווה הרבה בעוד 15 שנים.

ה. לנדאו: הוא יהיה צמוד.

ד. אלפנדר: אנחנו בודקים עם האוצר תכנית חסכון שבה אפשר יהיה לחסוך סכום של 30 - 40 אלף ל"י עם הצמדה למדד מחיר הדירה, מתוך כוונה שהערך שייחסך ימשיך להיות את החלק היחסי ממחיר הדירה. יש כאן גם יתרון כלכלי, שחסכון בדרך זו איננו לוחץ מיד על ייצור הדירות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: זה רעיון שצריך לאמץ אותו ולהמליץ עליו. נכין הצעות לסיכום ונביא אותן באחת הישיבות הבאות של הוועדה.

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשל"ח-1968
תקנות בדבר ביטוח נכות

מ. בוטון: בוודאי ידוע לכם שלצורך הזכאות נזקקים נכים חדשים לתקופת אכשרה.

א. לינ: מהי תקופת אכשרה?

מ. בוטון: אחת הדרישות היא להיות מבוטח בענף ביטוח מסויים. בדרך-כלל אדם צריך להיות בענף פרק זמן כדי להיות זכאי לגימלאות. לתקופה זו אנחנו קוראים "תקופת אכשרה". בביטוח זיקנה פרק הזמן הוא חמש שנים, בביטוח שאירים - שנה אחת. בביטוח נכות - מי שנעשה נכה לפני 1 באפריל 1970 לא היה צריך לתקופת אכשרה אבל אחר-כך נקבע כי יש צורך בתקופת אכשרה.

א. לינ: אנחנו יודעים שבדרך-כלל עובר זמן עד שנקבעת דרגת נכות קבועה, לפעמים זה ענין של למעלה משנה. מאיזה שלב מתחיל החישוב?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מאיזה תאריך מחושבת הגימלה?

מ. בוטון: מאותו רגע שקרתה התאונה, לפי דרגת הנכות הקבועה. תקופת האכשרה אשר מזכה לביטוח נכות היא שנה או שנתיים מתוך חמש שנים שקדמו לתאריך הקובע. כל מי שהוא תושב ישראל מעל לגיל 18 יש לו תקופת אכשרה. יש מקרים שאדם לא צפוי לתקופת אכשרה בגלל היותו עולה חדש ונעשה נכה קצרה אחרי עלותו ארצה, תקופה שהיא פחות משנה, מקרים כאלה פטורים מתקופת אכשרה.

אנחנו דנים על בסיס סעיף 127(4) שם מדובר על אדם שנפגע לפני הגיעו לגיל 18 והגיע לגיל 18 כשהוא נכה. כשהוא בגיל 18 עדיין אין לו תקופת אכשרה. המחוקק הראשי נתן למחוקק המשנה סמכות לפטור אדם כזה מתקופת אכשרה.

מ. בוטון:
לראשונה היתה כוונה לקבוע את הדברים לפי דרגות החומרה של הנכות אבל לאחר שבדקנו את הדברים הגענו למסקנה שאין מקום לאבחנה והחלטנו לפטור מחקופת אכשרה ללא הבדל בחומרת הנכות.

ל. דיציאן: מדובר על נכות מ-50% ומעלה.

מ. בוטון:
לפי ההגדרה בחוק נכה הוא רק מי שנכותו היא מ-50% ומעלה. נכה, לפי ההגדרה בחוק הוא מי שבגלל נכותו איבד 50% או יותר מכושר ההשתכרות שלו. סעיף אחר אומר שתנאי לכך שתיקבע דרגה זו של נכות הוא שנקבעו לו 35% נכות ואחרי כן מדובר על כך שצריך לקבוע שבגלל נכותו זו הוא הפסיד 50% מכושר ההשתכרות שלו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
לי היה קל יותר אילו היינו מוחקים את ה-50%.

מ. בוטון:
זה אפשרי. ציינו את ה-50% כי בסעיף 127(4) מדובר על 50%.

א. לין:
למה צריך להכניס את הסעיף המדבר על 50%? אפשר להשאיר את ההגדרה כמו שהיא בחוק.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
חוק זה נתקבל בכנסת השביעית. הוא קיבל תוקף בשלבים. החוק כולל תקנות שלא השלמנו אותן והן בשלבי הכנה ואישורים. אלה תקנות ראשונות לסעיף זה.

א. לין: אם כך, יש הגיון להשאיר את ה-50%.

ל. דיציאן:
גם אני חושב כך. אני יכול להניח שיש מקרים שדרגת נכותו של אדם היא 35% אבל כושר ההשתכרות שלו איננו יורד ב-50%.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אז הוא איננו נכלל בהגדרה של "נכה".

ל. דיציאן: אם כך, לא צריך היה לכתוב דבר זה בחוק.

ד. לוי:
מי שדרגת נכותו איננה מגיעה ל-35% איננו נחשב לנכה. אני סבור שהחוספת של 50% מסבכת את הדברים.

מדובר כאן על מי שהגיע לגיל 18 ועל 50% מדרגת ההשתכרות, איזה 50%? - האם מתוך השתכרותו לפני הגיעו לגיל 18? יש לזכור שעד גיל 18 הוא בבחינת נער ומשכורתו נמוכה ואחרי גיל 18 שכרו יותר גבוה.

מ. בוטון:
יש תקנות בדבר ביטוח נכות. מדובר על ההכנסה הממוצעת במשק, וכאשר מדובר על גיל 18 ו-21 - הכל לפי ההכנסה הגבוהה יותר.

ל. דיציאן:
יש לי שאלה למקרה ספציפי: מורה שעבדה יותר מ-25 שנים והפכה לנכה בזמן עבודתה. נקבעה לה דרגת נכות - לא באמצעות הוועדה של המוסד לביטוח לאומי - של 40% ואיסור מוחלט להמשיך בהוראה. מורה זו מקבלת עכשיו פנסיה מוקדמת בשיעור של 59% משכרה. נניח שדרגת נכותה, 40%, תאושר גם על-ידי הוועדה של המוסד לביטוח לאומי, האם היא תקבל משהו גם מן המוסד לביטוח לאומי?

מ. בוטון:
אם יקבעו לה 40% נכות פיזיולוגית - היא עברה את המינימום של 35%. בוועדת הנכות יושבים מומחים אשר יבדקו אם מורה זו הפסידה 50% מכושר ההשתכרות שלה. אם יתברר שאי-אפשר למצוא לה עבודה מתאימה - בוודאי שהיא תקבל את המגיע לה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

כאשר דנו על החוק קבענו מה היא תקופת
אכשרה ומי משוחרר מתקופת אכשרה. התקנות
הנדונות מתייחסות למי שהיו נכים לפני גיל 18. השאלה היא, כאשר אדם
מגיע לגיל 18, מי יכול להחשב נכה ואם חלה עליו תקופת אכשרה או לא. שקלנו
בזמנו את הנקודה הזאת ואינני יודע מדוע אנשי המוסד לביטוח לאומי עומדים
על כך שתהיינה תקנות לגבי אלה המגיעים לגיל 18.

י. ערד:

ההנחה היתה שאם נקבע שמי שיש לו 75% נכות -
ניתן לו מיד ואילו לאחרים ניתן רק את הגימלה
של שיקום מקצועי. קבעתם את ההגדרה - מי שאינו יכול להשתכר כפי מחייתו
שאינו יכול להשתכר בגובה קיצבת יחיד, שהיתה בזמנו 200 ל"י וכיום היא
כ-400 ל"י. חשבנו שלגבי גיל 18 עדיף לנהוג כמו לגבי נכים אחרים - תקופת
ההמתנה תהיה 3 חודשים, והיה ויש לו זכאות ודרגת נכות - נטפל בו.

אשר לענין של 50%. התאמנו את החקנות לחוק.
אם אתם אינכם מעונינים לציין את ה-50%, אפשר לבטל זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לבי איננו שלם עם הציון של 50%. אם מדובר
על נכות פיזיולוגית של 35% ואתם באים
ומתרגמים זאת ל-50% של אובדן כושר ההשתכרות - אינני שלמה עם זה.

ד. לוי:

מפעם לפעם אנחנו נתקלים במקרים של אזרחים
הזכאים לפיצוי זה או אחר והם אינם יודעים
על כך. אני חושש שציון 50% במקרה זה יגרום לכך שאלה שדרגת נכותם היא
35% לא יפנו בבקשה לקבל את המגיע להם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אפשר למחוק את הסעיף שבחוק.

מ. בוטון:

אפשר להציע זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם לדעתכם אין מקום לסעיף כזה בחוק - תמחקו
אותו.

ל. דיציאן:

אתם חוזרים כאן על הוראות החוק, מה הטעם
לכך?

מ. בוטון:

ועדת העבודה של הכנסת צריכה להוציא תקנה
שחמוד במבחן המשפטי. בסעיף 127 ניתנת
סמכות לפטור. מדובר שט על כללים ומבחנים שהשר קבע בתקנות.

ל. דיציאן:

יש אפשרות לקבוע דרגת נכות יותר נמוכה.

מ. בוטון:

דרגת נכות היא רק לגבי מי שאיבד את כושר
השתכרותו ב-50% לפחות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אינני יכולה לקבל את הציון של 50% כאן.

מ. בוטון:

איזה מבחנים אחרים יהיו?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

הציון הזה מיותר. אפשר לתקן את החוק ולמחוק
את הסעיף הזה. כל הסייפה של הסעיף מיותרת.

אין לה מקום ואין בה צורך.

ל. דיציאן:

נניח שמטעמים שונים משרד העבודה, אחרי
בדיקות ואחרי חקופה מסויימת של נסיון,
יגיע למסקנה שצריך להעלות את הדרגה מ-50% ל-55% - אי-אפשר יהיה לשנות
אם אין אפשרות לקבוע בתקנות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אפשר יהיה לשנות את ההגדרה בחוק. אם תשונה
ההגדרה השינוי יחול גם כאן. בכל מקרה מדובר
על הצורך באישורה של ועדת העבודה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני מודאגת מהציון של 50%. אני מציעה שנדבר על נכה שבהגיעו לגיל 18 נחשב נכה כאמור בסעיף זה וזה לחוק. אני מדברת על הסעיף שבו מדובר על איבוד כושר ההשתכרות.

מ. בוטון:

שם מדובר על 50% או יותר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

איבוד כושר ההשתכרות הוא הנכות - 35% נכות פיסית ו-50% אובדן כושר ההשתכרות. אם צריך לצטט את לשון החוק - נעשה זאת.

מ. בוטון:

דרגת הנכות ואחוזי הנכות הם שני דברים שונים. בסעיף 127(א) מדובר על תנאי לקביעת

דרגת הנכות.

פ. גפני:

בחוק אין הגדרה של דרגת נכות. ועדת נכות יכול לקבוע לאדם 40% או 10%, אין לזה משמעות אם לא נקבע אובדן כושר ההשתכרות בשיעור של 50%.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

נדבר על 35% דרגת נכות ו-50% מכושר ההשתכרות.

מ. בוטון:

אז יש צורך בכל ההגדרה של הנכות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני רוצה זכרים ברורים אשר מסתמכים על החוק הכתוב. אם אין הגדרה של דרגת נכות - אל נשתמש בה.

מ. בוטון:

נמחק את הציון של 50% ונדבר על מי שבהגיעו לגיל 18 היה לכה, כמשמעותו בחוק.

ה ו ח ל ט: למחוק מהתקנות המוצעות את הציון של 50%.

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 תקנות בדבר החלת החוק לגבי נכים קודמים

מ. בוטון:

המוסד לביטוח לאומי צריך לקלוט בהדרגה, במשך שנה, מ-1 באפריל 1975 עד 1 באפריל 1976, את הנכים הקודמים. קבענו לקלוט אותם בהדרגה לפי דרגות החומרה של הנכות.

כאשר מדובר על הכושר להשתכר כדי מחייתו כאמור בתקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות), תשל"ד-1974, הכוונה היא לכושר להשתכר כדי הכנסתו של מי שמקבל קיצבת יחיד.

י. ערד:

משרד האוצר נערך למניעת כפל תשלום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אלה שהם בטיפולו של משרד הסעד מקבלים חמיכה חודשית, מה מספרם?

י. ערד:

כ-10,000.

ל. דיציאן:

אולי ידוע לכם מהו הסכום אשר עומד כיום בקרן נכות?

י. ערד:

עד 1 באפריל 1976 הוא יגיע ל-800 מיליון ל"י עם הריבית. זה סך כל הצבירה פלוס הריבית וההצמדה.

ל. דיציאן:

מהו הסכום שיהיה עליכם להוציא, לפי הערכתכם?

בשנה הבאה - כ-150 מיליון ל"י.

י. ערד:

זאת אומרת שתצטבר ריבית על 600 מיליון.

ל. דיציאן:

אני חושש שהחוק הזה יביא לפשיטת רגל מוקדם מאד אם יהיו עוד 10,000 איש.

י. ערד:

אם מתקינים תקנות אשר מפעילים אותן עד 1 באפריל 1976, ואם כל הסכומים אשר הצטברו

ל. דיציאן:

בטרן מסתכמים ב-800 מיליון ל"י, ואם אומרים שההוצאה בשנה השוטפת תהיה 150 מיליון ל"י - בכל-זאת תהיה רזרבה.

י. ערד:

אין כפק שהחוק הזה, מבחינה תקציבית, לא יעמוד במבחן. המשמעות של החלטת האוצר יכולה להיות שנקבל תוספת של אלפי נכים.

ל. דיציאן:

אם מדברים על הוצאה של 150 מיליון ל"י אני מניח שיודעים שיש רזרבה.

י. ערד:

כיום אנחנו עדיין לא במצב שנוכל לספק נחונים.

י. דיציאן:

אם אתם אומרים שאינכם יכולים לתת אומדן - זו תשובה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

נוכל לדעת פרטים אחרי שיהיה מיצוי של הזכויות.

מ. בוטון:

בתקנת משנה (ב) מדובר על נכה קודם הנמצא במוסד, שאין אחזקת התלויים בו על חשבון קופת ציבורית. סוג זה נקלוט מ-1 בינואר 1976 וכל השאר - מ-1 במארס 1976, כמצויין בתקנת משנה (ג). זה בא כהוצאה מההערכה של ענף ביטוח נכות לגבי נכים קודמים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מה פירוש "שאיין אחזקת התלויים בו על-חשבון קופת ציבורית".

מ. בוטון:

בסעיף 127כ"ו(ב) נאמר, שנכה קודם זכאי לקיצבה חודשית לאחר שנקבעה לו דרגת נכות של 75% והוא לא במוסד שאחזקתו והתלויים בו הם על-חשבון קופת ציבורית. אם הוא במוסד שהמדינה מכסה את ההוצאות שלו ושל התלויים בו - הוא לא יקבל קיצבה מהמוסד לביטוח לאומי. "קופת ציבורית" פירושה כספי המדינה, הסוכנות היהודית והג'וינט. זה יהיה בתקנות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אתם מביאים תקנות.

מ. בוטון:

לא לכם. יש תקנות אשר טרם הוחתמו.

ל. דיציאן:

אדם נמצא במוסד של נכים, מה פירוש "אחזקת התלויים בו", היכן הם נמצאים?

י. ערד:

ניקה לדוגמה מפגר אשר נמצא במוסד וכל אחזקתו על-חשבון המדינה - במקרה כזה

ביטוח נכות לא חל עליו. או חולה-נפש המאושפז, יש לו משפחה שאיננה מקבלת תמיכת סעד - היא תקבל את הקיצבה שלו.

קיבוץ איננו "קופת ציבורית" לענין זה.

ה ו ח ל ט:

לאשר את חוק הכיטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968 - תקנות בדבר החלת החוק לגבי נכים קודמים, כמוצע על-ידי המוסד לביטוח לאומי.

תקנות לעקרת-בית

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מה עם התקנות לעקרת-בית?

י. ערד:

אנחנו עושים כדי להגיע למסקנות. זו המשימה הקשה ביותר שהוטלה על המוסד לביטוח לאומי. אנחנו מכנסים השבוע גדולי המומחים לרפואה בארץ - פרופסור נחמזון, מנהל בית-החולים בלינסון, דוקטור רוזין, מבית-החולים תל-השומר, פרופסור מגורה, מבית-החולים הדסה, פרופסור מרגולין, ממלב"ן ודוקטור רבינוביץ מבית-החולים תל-השומר. בדעתנו לשבת אתם יום וחצי כדי לגבש קריטריונים. אם לא נזהר כאן, אנחנו עלולים ליצור שכבה עצומה של 50% נכות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מתי תהיינה התקנות?

י. ערד:

בתקופה הקרובה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: עברה שנה מאז הופעל החוק והוא לא חל על קבוצה זו.

בזמנו, כאשר התחלנו לדרוש בתקנות, הבטחתם שתוך חודש - חודשיים תהיינה תקנות לעקרת-בית. לא יכול להיות שמאז 1 באפריל 1974 החוק מופעל ואין תקנות. אין משימה בלתי-אפשרית. אפשר להתמודד עם כל בעיה.

י. ערד: בעיה כזו לא פתרו בעולם. מכל מקום, נשתדל להביא תקנות לפני 1 באפריל.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אם עד 1 באפריל התקנות לא תובאנה אלינו אני אאלץ לנקוט בצעדים ולא אעמיד לדיון בוועדה שום תקנה אחרת השייכת לביטוח הלאומי.

אתמול קיבלתי מכתב מעורך-הדין תוסיה כהן על מקרה בקשר לתשלום מטעמי צדק. במכתב זה צויין שאנשי הבטוח הלאומי טוענים שיש תקנות למחוקק המשנה, שהוא לא התקין אותן. מחר עלול להיות מקרה דומה עם עקרת-בית. אינני מוכנה שישמיצו את ועדת הכנסת על לא עוול בכפה. אני מבקשת שהתקנות ביחס לעקרת בית תובאנה לפנינו לא יאוחר מאשר במשך חודש מארס.

י. ערד: אני מבטיח שהתקנות תובאנה לפני 1 באפריל 1975.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.